

Szilágyi Zsolt levele Klaus Johannis államelnöknek

2017. 7. 16.

Néhány nap múlva sor kerül első székelyföldi látogatására. Engedje meg, hogy ez úton is gratuláljak elhatározásához, nem csak azért, mert Erdély e régiójában érte el a legjobb – megyei szintű – eredményeket a 2014-es elnökválasztás alkalmával, hanem azért is, mert e térségben – ahol a magyarok többségben élnek – évtizedes, mindmáig megoldatlan, problémákkal találkozhat. Épp ezek miatt a Székelyföld lakói úgy érzik – és ebbéli érzetük valóság is –, hogy Románia leginkább diszkriminált, mellőzött és perifériára kényszerített állampolgárai.

Meggyőződésem, hogy Önnek is – az erdélyiek többségéhez hasonlóan, politikai meggyőződéstől függetlenül – szándékában áll megreformálni a romániai hatalmi viszonyokat, oly módon, hogy az erdélyiek ne úgy gondoljanak többé Bukarestre, mint egy korrump, cselekvőképtelen hatalomra, mely nem tudja megfelelő módon hasznosítani a rendelkezésére álló lehetőségeket és forrásokat. Szeretnénk, ha Bukarest egy modern fővárossá válna, mely nyitott a vidék problémáira, s amely példát mutat az egész ország számára. Sajnos mindez, jelen pillanatban, még nehezen képzelhető el.

Az Erdélyi Magyar Néppárt nem az egyetlen – de e tekintetben talán a legkövetkezetesebb – politikai alakulat, mely vallja: egy átfogó szerkezeti reform Románia javát szolgálná. Egy olyan reformra gondolunk, mely figyelembe venné az évszázadok során kialakult történelmi régiókat, melyek képesek saját maguk önkormányzására. A német föderációs modell irányadó lehet számunkra. A föderális Románia – a mostani központosított és korrupciótól terhelhető képest – sokkal hatékonyabb lehetne.

Sajnos mindmáig nem indult el egy őszinte és szervezett párbeszéd a fentebb említett témákról, mint ahogy nem alakult ki párbeszéd az őshonos nemzeti közösségek szerepét, helyzetét és jövőjét illetően sem. A nemzeti- és etnikai közösségek Románia államalkotó nemzeti közösségei, a törvénykezés, de legfőképp a mindennapi gyakorlat mégis másodrangú polgárokként kezeli őket.

Mi, romániai magyarok, hatalmas veszteségként tekintünk a romániai német közösség drámai megfogyatkozására, mely közösség az évszázadok során nem csak megőrizte értékeit és identitását, de fejlődőképesnek is bizonyult. Mint azt bizonyára tudja, az erdélyi szászok autonóm státuszukat – mely csaknem 650 éven keresztül érvényben volt, s mely lehetővé tette számukra a széleskörű önrendelkezést és önkormányzást – 1224-ben II. András magyar királytól kapták. E jogállásnak köszönhetően sajátos terület- és etnikai alapú jogokat biztosítottak számukra – vagyis területi autonómiát.

Amikor tehát Székelyföld vagy az erdélyi magyarság autonómiájáról beszélünk, akkor olyan modellekről van szó, melyek több száz éves hagyományra tekintenek vissza térségünkben. Ez esetben egy olyan nemzeti közösség jövőjéről beszélünk, melynek tagjai román állampolgárok, akik Romániában dolgoznak, itt adóznak, betartják az ország törvényeit és békében kívánnak élni román nemzetiségű szomszédjaikkal. Az autonómiáról folytatott párbeszédet – a 90-es évek óta többször is – kezdeményezték már romániai magyar politikai- és civil szervezetek, különös tekintettel az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács, a Székely Nemzeti Tanács és az Erdélyi Magyar Néppárt, mely szervezetek

politikai programjukat az autonómiaigény köré építették.

Tisztelt Elnök úr!

Az általunk fentebb felvázolt problémákat a modern Európában a párbeszéd, a közös megegyezés, a kompromisszumok és a politikai-adminisztratív megállapodások útján oldották meg, melyek modern intézményes megoldást eredményeztek minden esetben.

Finnországban, Svájcban, Németországban, Belgiumban, Hollandiában, Dániában, Spanyolországban, Olaszországban, Magyarországon, de még Szerbiában vagy Mecedóniában is léteznek működő területi- és kulturális autonómiaformák. E példák is bebizonyították: az autonómia stabilitást, jólétet, a különböző nemzeti közösségek, valamint a többség és kisebbség közti egyetértést eredményez.

Az európai integrációs intézmények, különösen az Európa Tanács, támogatják abbéli törekvéseinket, hogy megtaláljuk a legmegfelelőbb autonómiaformákat őshonos közösségünknek és történelmi régióinknak. Tudatában annak, hogy az 1918-ban Gyulafehérváron összegyűlt románság kötelezettséget vállalt arra vonatkozóan, hogy biztosítja az autonómiát és az önrendelkezéshez való jogot minden olyan nemzeti- és etnikai közösségnek, melyekkel együtt kívántak élni Erdélyben, különösen érthetetlen számunkra, hogy a román elit még napjainkban sem érzi magát morális-, politikai- és jogi értelemben adósnak ennek megvalósításáért.

Meggyőződésem, hogy e helyzet csak akkor orvosolható, ha mélyreható és nem felszínes párbeszédbe kezdünk. Ennek visszautasítása minden alkalommal feszültséget szít, mi azonban azt szeretnénk, ha Románia egy fejlődő és stabil ország lehetne, ahol mindannyian otthon érezhetjük magunkat.

Tisztelt Elnök úr!

Székelgyűlési látogatása alkalmából tisztelettel kérem, hogy kezdeményezze e párbeszédet, s mint a legmagasabb közjogi méltóság, alkotmányos kötelezettségének megfelelően, legyen moderátora az autonómiáról folytatott román-magyar párbeszédnek!

Sok sikert kívánok jelentőségteljes munkájához!

Megkülönböztetett tisztelettel,

Szilágyi Zsolt,

az Erdélyi Magyar Néppárt elnöke

Kolozsvár, 2017. július 16.